

P R O G R A M - B E S K R I V E L S E

D I P L O M H Ø S T 2 0 1 9 - J A N . 2 0 2 0

T A N I T A E I D E S A U R

V e i l e d e r e :
B e n t e K l e v e n
A s t r i d R o h d e W a n g

foto: Oslo, høst 2019

« S O V E P L A S S E R F O R H J E M L Ø S E »

P R O G R A M

«Soveplasser for hjemløse. Et lavterskel tilbud i form av nød-overnatting, kjent som 'akuttoovernatting'.

Dette i kombinasjon med et senter som har sin funksjon på dagtid.

Et møte-senter/dag-senter hvor menneskene som lever på gata kan oppholde seg, varme seg, og med toalett og klesvask-muligheter.

Et tilbud som bidrar til samhold, inkludering og fremmer en bedre hverdag og muligens en bedre fremtid for disse.

Kunne gi mulighet for blant annet samtaler, rådgivning, opplæring, litt arbeid, matservering og liknende.

Et sted å kunne 'bare være' («have a place to stay»).

N Ø D - O V E R N A T T I N G E N S U T F O R M I N G T A R
U T G A N G S P U N K T I S O V E - K A P S E L - P R I N S I P P ,
M E D T I L H Ø R E N D E L O G I S T I K K .

S T Ø R R E L S E

Prosjektet var fra start tenkt å romme mellom 150-200 besøkende til overnatting, delt på 2-3 etasjer over bakkeplan, hvor bakkeplan er satt av til dag-senteret.

Totalt: 3-4 etasjer.

Etter research i hva som har blitt kartlagt av hjemløsheten i Oslo er behovet en del høyere. Ut ifra dette, og et prinsipp hvor man skal få plass til mange på liten plass, ble målet for antall soveplasser endret til 300.

Prosjektet har endt opp med å dekke akkurat 300 soveplasser sett at alle par-soveplassene blir utnyttet av par.

4 ETASJER + KJELLER OG TAKHAGE.

L O K A L I S E R I N G

OSLO SENTRUM, i nær tilknytning til by-kjernen.

ADRESSE: Schweigaardsgate 41

0191 Oslo

Gåavstand for besøkende fra knutepunktene i byen og ikke for langt unna tilbudene rettet mot de, se kartlegging; diagram.

«En permanent bebyggelse, for å unngå at hjemløse blir nødt til å sove på «gata». Prosjektet tar stilling til og er med på å kunne løse deler av denne nære humanitære problemstillingen vi står ovenfor i vårt bymiljø og samfunn».

I O S L O F I N N E S D E T

2 A K U T T O V E R N A T T I N G E R F O R

F A T T I G E H J E M L Ø S E .

D E T E R L O D D T R E K N I N G O M Å F Å P L A S S .

B A K G R U N N

At noen sover på gata
i Oslo et av verdens rikeste land

F I E N T L I G A R K I T E K T U R

barrierer
kronglete utforminger
armlener
store steiner under broer
pigger og skarpe former

«alt for å hindre at noen skal sove eller oppholde seg der».
«når du først ser det...»

E T B Y R O M S O M E R A L T A N N E T E N N
D E S I G N E T F O R A L L E ,
E T B Y R O M D E S I G N E R F O R Å
« J A G E B O R T »
D E S O M E R U T E N F O R S A M F U N N E T

«Kunne skape arkitektur for de som trenger det mest».

K A R T L E G G I N G

H V E M E R D E H J E M L Ø S E ?

INGEN ENSARTET GRUPPE
RUSMISBRUKERE
PSYKISK SYKE
FATTIGE TILREISENDE EØS-BORGERE
TREDJELANDSBORGERE (OPPRINNELSES LAND UTENFOR EUROPA, MEN
KOMMET HIT VIA ET EU-LAND)
ASYLSØKERE / MED AVSLAG PÅ OPPHOLD
UREGISTRERTE PERSONER ULOVLIG I OSLO

KOMMENTAR: Handler mye om hvem som har rettigheter i norsk velferdssystem og ikke.
Mange er utenfor systemet, ikke fordi de er ulovlige, men på grunn av oppholdsgrunnlag som ikke gir velferdsrettigheter.

M I T T P R O S J E K T R E T T E R S E G M O T D E S O M
I K K E H A R V E L F E R D S R E T T I G H E T E R
- F A T T I G E T I L R E I S E N D E

H V O R S O V E R D E ?

I PORTROM
I PARKERINGSHUS
I BILER
I TELT
ÅPNE VENTEROM PÅ TRAFIKKNUTEPUNKTER
I HULER
PÅ BENKER
I PARKER
UNDER BUSKER
UNDER TRAPPER
I GARASJER
I BUSSKUR
I SKOGEN
UNDER BROER

«Det som generelt sett kan gi mest mulig ly, trygghet, varme, sikkerhet, og helst minst sjanse for; å bli kastet bort fra eller utsatt for vold og kriminalitet».

Asker, 2019

A N T A L L ?

SESONGBETONT, MEN ANTAS Å VÆRE FLERE HUNDRE MENNESKER HVER NATT

ORGANISASJONER / AKTØRER

KIRKENS BYMISJON
RØDE KORS
FRELSER ARMEEN
UTESEKSJONEN
GATETEAM OSLO
CARITAS
BLÅKORS

V I S J O N E R

Skape en sikkerhet/mulighet for de som lever på gata
Lavterskel

Være en slags universiell løsning

Fremtidsrettet

Skulle kunne fungere, løse samme problematikk i andre europeiske byer

Ikke være en institusjon

Være enkelt, effektivt og funksjonelt

Løse problemstillingene troverdig, på en ren måte

Fremme enkel logistikk og drift

Fremme helse og verdighet

Få menneskene til å føle seg mer som seg selv igjen

Permanent bygg

Kunne fungere som hostel for turister og vanlig reisende senere,
eventuelt andre tider på året, eventuelt parallelt

Transparente løsninger for å øke sikkerhet, oversikt, men like vel
trygghet

Være et bygg og program som ikke er for sjenerende mot naboene

Være et verdig sted, i utforming, i plassering og bygg, til tross for
bruken av sove-kapsler

Paris, 2015

O P P T A T T A V

HENTE INN DAGSLYS
FORM OG FUNKSJON
OPPLEVELSE OG ORIENTERING
LYS OG ATMOSFÆRE
OVERSIKT OG ORDEN
VARIASJON OG SPENNING

P R O B L E M S T I L L I N G E R

(ANTATTE / FRA START : Å løse / få til å fungere / ta stilling til)

TRYGGHET

KRIMINALITET

DET SANITÆRE / RENHOLD

PLASSERING OG FUNKSJON / IKKE SKAPE SLUM

FORHOLD TIL NABOER

DET Å SAMLE ULIKE MENNESKER I EN UØNSKET SITUASJON TETT PÅ HVERANDRE

MENNESKER MED DÅRLIG HELSE EVENTUELT DÅRLIG PSYKE

UTEBEBOERE MED HUNDER

EIENDELER / MYE Å OPPBEVARE

STJELING

FORSØPLING

IKKE OPPFORDRE / FREMME TIL SKJULT KRIMINALITET

ADFERD OG HOLDNING TIL HVERANDRE

UNNGÅ FORSØPLING

FREMME GOD OPPFØRSEL OG RUTINER

FØLE TILHØRIGHET

SOVEPLASSENE VÆRE EN TRYGG Plass

FØLE SEG BESKYTTET / RO / KUNNE SOVE GODT

TOALETT/DUSJ/KLESVASK-MULIGHETER

DAGLIG DRIFT / VAKTHOLD / LOGISTIKK

INNGANGER / ÅPNINGER / SKJERMING

PRIVATHET VS. ÅPENHET

FREMME ENKEL RENHOLD

SLITESTERKT

I N F O R M A S J O N

MANGEL PÅ SOVEPLASSER
MANGEL PÅ TOALETT/DUSJ/VASKE-TILBUD
BEHOV FOR MER LETTVINTHET MØDOVERNATNING
MANGEL PÅ OPPHOLDSPASSER FOR DE SOM LEVER KUN I OSLOS
«FELLES» BYROM
OSLO SETTER FORBUD MOT Å SOVE UTE, UTEN Å FINNE LØSNINGER
BLIR BEHANDLET IKKE SOM MENNESKER, MEN SOM
«FORSTYRRELSER»
ALLE RESSURSENE SOM BRUKES PÅ Å «RYDDE» I STEDET FOR Å LØSE
ET BETENT TEMA OG EN FORDOMSFULL DEBATT

Etter intervju-samtale med Bymisjonen, innsyn i Uteseksjonens intern-rapport om bostedsløse fra 2014, innsyn i akuttovernattingen på Majorstuen sin årsrapport fra 2016, dokumentarer og artikler, var det ulike punkter som ble viktig for den videre prosessen. Som ga innsyn og dybde i realiteten jeg måtte ta hensyn til løsningsmessig. Det ga en mer forståelse og perspektiv på en slik programmering, andre problemstillinger og verdifull informasjon for å kunne tilrettelegge og styrke programmet.

NOEN HELT KONKRETE PUNKTER:

- det gis ingen form for veiledning eller hjelp på akuttovernattingene
 - ivareta den enkeltes verdighet
 - gjestegruppen av fattige tilreisende er veldig mangfoldig
- tilbudet har positiv ringvirkninger i samfunnet, kriminalitetsforebygging og redusering av camping på offentlige plasser samt de utfordringene det fører med seg
 - en sovesal gjør det enkelt for nattevakten å holde oversikt over gjestene
 - feltsengene og sengetøyet må oppbevares på eget rom
- det er dårlig med dusj-tilbudet og ikke noe tilbud om klesvask/klestørk som det er stort behov for både sommer og vinter
 - det er en søken etter mer egnede lokaler for målgruppen
- ikke mulighet til å stille med rom for å kunne varme seg og hvile på dagtid, eller kunne få laget seg mat på Majorstuen (men det settes stor pris på i St.Halvardsgate)
 - et mål å få utført innsjekkingene så raskt som mulig med tanke på hensyn til naboene og unngå unødvendig støy underveis
- gode registreringssystem er viktig for å være tidsbesparende samtidig som det fører en statistikk
 - det har vært betydelig nedgang av behovet for akuttovernattingen for menn sett 2016 og to år bakover
 - behovet for akuttovernatting er fremdeles veldig betydelig
- vinterdriften av akuttovernattingen er mer utfordrende, hvor fler er dårlig kledd og med dårlige sko, helsetilstanden til de fleste er generelt ikke god, gjestene går rundt våte og kalde
 - mer konfliktnivå på vinterhalvåret, desperasjon for å kunne få sove innendørs
- behov for lokaler hvor man kan få igjen varmen og tørke våte klær, uten at det går utover brannsikkerheten

K A P S E L H O T E L L / H V O R F O R ?

Sovekapsler er et overnattings-prinsipp hvor man i stedet for å ha et overnattingsrom, har er «sove-boks». I kapsel-hoteller sover man tett på tett i bokse-stablede elementer eller «hull i veggen», som kapsler/sove-kabiner. Fasilitetene varierer, men strukturen på kapslene er ofte i plastikk eller fiberglas.

Størrelsen på standard-kapsler er ca. 2m*0.9m*1.2m.

Oftest trer man inn fra enden.

Kapselhotell er utviklet i Japan og var kanskje først å se på flyplasser. Det er en plass-effektiv løsning hvor man får den privatheten man trenger for søvn. Fra sin opprinnelse i Japan, er det ingen dører på kapselen, kun en rullgardin, på grunn av størrelsen på «rommet» og da av sikkerhetsmessige årsaker.

H V O R F O R K A P S E L - P R I N S I P P I D E T T E P R O S J E K T E T

ET SPENNENDE OVERNATTINGS-OPPSETT
EN SUPER LØSNING FOR LAVTERSKELE OVERNATTING
PLASSEFFEKTIVT OG PRAKTISK
GIR MULIGHET FOR Å HUSE ET STORT ANTALL MENNESKER PÅ EN ORGANISERT MÅTE
STRENGERE OG ENKLERE LOGISTIKK
DEKKER DET PRIMÆRE
EN GOD LØSNING PÅ PROBLEMSTILLINGENE
IKKE SÅ MYE I EUROPA ENDA / FREMTIDSRETTET

G I R M U L I G H E T E R F O R
Å SKAPE EN MER ARKITEKTONISK LØSNING FOR ET KAPSEL-PRINSIPP
Å UNDERSØKE BALANSEN MELLOM DET Å VÆRE PRIMITIVT, MEN KOMFORTABELT
SAMTIDIG VED Å VÆRE ARKITEKTONISK OG FØRE TIL EN GOD OPPLEVELSE

K A P S E L H O T E L L R E F E R A N S E R

Kapselhotellene har begynt å dukke opp ulike steder i Europa og andre steder i verden.

Noen av de:

ENGLAND: St Christopher's Inn Village London SVEITS: Capsule Hotel Lucerne
NEDERLAND: CityHub Amsterdam
KINA: Pengheng Space Capsules Hotel Baoan SINGAPORE: The Pod Singapore VIETNAM: Vatec
Sleeppod airport
MEXICO: Tubohotel Tepoztlan
HELLAS: My Cocoon Mykonos
AUSTRALIA: The Capsule Hotel Sydney
ISLAND: Galaxy Pod Hostel Reykjavik
MALAYSIA: Riccarton Capsule Hotel Kuala Lumpur + Container Hotel Kuala Lumpur
RUSSLAND: InBox Capsule Hotel St.Petersburg
INDIA: Urbanpod Mumbai
CANADA: Pangea Pod Hotel Whistler

Felles for flere av de er at de er veldig fremtids-rettete i stilen og kan minne om installasjoner og er plassert høyt i høyden. De fleste av kapslene har åpningen i enden, men noen har også fra siden; noe som påvirker utformingen på rommet/salen.

3 R E F E R A N S E - K A P S E L H O T E L L E R

XIEZUO HUTONG : BEIJING : CHINA

horisontalt raust prosjekt med fine fellesrom-løsninger, samt gårdsrom

C(DO-C)EBISU : TOKYO : JAPAN

vertikalt prosjekt, enkelt og effektivt, over flere plan

KOYASAN GUEST HOUSE KOKUU : KOYASAN : JAPAN

et veldig lite gjestehus, hvor sovealkovene får inn lys

3 K A P S E L H O T E L L E R S E L V O P P L E V D

STEEL HOUSE : COOPENHAGEN : 2018

THE MILLENNIALS SHIBUYA : TOKYO : 2019

9 HOURS AKASAKA : TOKYO : 2019

S t e e l H o u s e :

Stort og moderne

Stilfult bygg

Veldig gode felles oppholdsrom og kjøkken på bakkeplan

Flere etasjer

Mange sosiale funksjoner som badeanlegg og spillrom

Litt uoversiktlig organisering

Små sove-rom

Gode kapsler

God opplevelse

Kronglete med koffert-skapene på rommet

T h e M i l l e n n i a l s :

Pods 1.5meters bredde

Behagelig størrelse

Funksjonelle

Bedre plass enn vanlig størrelse

Rader med kun senger på gulvplan

Flere etasjer kun adkomst via heis

Moderne og høyteknologisk

Dårlig oversikt over helheten av etasjene/program/sirkulasjon

Kjempe praktisk med skyve-plate under sengen

til å ha kofferten foldet ut på for så bare skyve inn og ut

Få dusjer og toaletter på etasjen uten problem

Veldig stille og rolig

Dempet stemning og atmosfære

Gulvteppe og polstring av podsene: gode dempere på akustikken

Ett fint oppholdsrom felles i midten av bygget, funket godt

Veldig godt konsept, kjempe komfortabelt

Veldig god følelse av privathet

Vinkel-korridorer gjorde det mer skjermet og privat,

og plass til flere

Det ville føltes ubehagelig om alle var vendt med fellesrom i midten,
men var litt uoversiktlig og ga en mindre sikkerhets-følelse av mørke

hjørner og små intime korridorer

Lavt under taket

God plass på liten plass i pod'n

Plass til mange soveplasser på en sal

9 h o u r s A k a s a k a :

Mindre bygg

2-3 soveetasjer

Moderne og stilrent

Høyteknologisk

Veldig oversiktlig

Streng logistikk

Veldig enkelt og praktisk

Dårlig / nesten ingen oppholdsplass

Garderobe og skap i kjeller

Fungerte veldig godt med koffert og sko/baderom nede

Timestyrt hvor man kun sover der, ut igjen morgen mens de vasker

Bagasjen beholdes i skapet

Sjekk inn og sjekk ut for hver natt

Bruk av gjennomgående glass-skillevegger: god orden og oversikt

Trygghet

Helt stille atmosfære /lydtette saler

2 nivåer med kapslene : veldig lavt og middels høyt

Vinklinger av boksene skapte private soner

Ubehagelig med betong gulv, men fikk utdelt slippers

God visuell kommunikasjon

Mye lys inn

Rolig stemning med utsikt på kvelden på gatelysene

Steel House Copenhagen, 2019

The Millennials Tokyo, 2019

9 hours Akasaka, 2019

P R O S J E K T E T S K A L K U N N E F U N G E R E S O M
H O S T E L I S E N E R E T I D

Forskjellene på kapsel-hoteller og hosteller er ikke veldig store egentlig. Kapslene kan virke som en mer ekstrem løsning, men størrelsen og formen på en kapsel er som en køyeseng, bare at den er dekket mer igjen.

H O S T E L L E R I O S L O

Et viktig prinsipp er at prosjektet skal fungere som et ordinært hostel / kapsel-hotell for turister og reisende i fremtiden, når hjemløs-problematikken ikke lenger eksisterer. Eventuelt på andre tider av året eller parallelt.

Ut i fra dette var jeg interessert i å se på hostel-tilbudene som allerede er i Oslo.

Jeg fant ut at Oslo ikke har så mange hostel-tilbud, men et virkelig stort antall med hoteller. Noen av hostellene var i grenseland mellom hostel og hotell, kalt poshtel (mer eksklusive hosteller).

Av funnene, var det 4 ordentlige hosteller, 2 mer luksus-varianter og 1 pensjonat.

D I S S E 4 :

HARALDSHEIM : ved Sinsen/Disen , 3.4 km fra sentrum

ANKER HOSTEL : i Storgata, sentrum

HOSTEL CLUB 27 : på Grønland

ANKER APARTMENT : på Dælenga/Rodeløkka 1.5 km fra sentrum

I n n s y n

HARALDSHEIM

ANKER HOSTEL

H a r a l d s h e i m

Utenfor sentrum

Tradisjonelt vadrehjem

Stort horisontalt

320 sengeplasser

3 etasjer
Flere påbygg / ekstra bygg
Dårlig orientering og sirkulasjon
4500m2
Sovesaler 4-6 personer / twinrom / enkeltrom / hotellrom
Kantine og 4 konferanserom
Ett felleskjøkken, ikke så stort, men fungerte
Uorganisert badrom
Skiftesone praktisk inne ved dusjene
Policy om sosiale soner
Mye utskifting av ødelagte senger / oppgradering /knirking
Firma for vask av sengetøy og håndklær

A n k e r H o s t e l
Midt i sentrum
8 etg sommer, 4 etg vinter
4 resterende etg studentboliger om vinteren
Folksomt
Alle typer rom-tilbud
Leie av sengetøy
Metall-senger mot veggdyr
Opprettet eget vaktelskap for det lønte seg

Konklusjonen er at Oslo har også et behov for ikke bare nødovernattinger for hjemløse, men også fler og bedre, sentrumsnære hosteller for å gjøre reise-markedet i Oslo mer attraktivt, tilrettelagt og bedre for unge reisende og backpackere.

E R F A R I N G E R F R A A N D R E H O S T E L L E R I E U R O P A
F u n g e r e r / f u n g e r e r i k k e :

- Greit å sove på rom med andre om rommet ikke blir for lite hvor sengene er vendt slik at ikke alle blir samlet rundt en trang kjerne
 - Sengene nærmest gulvet fungerer mye bedre
- Gode rom og plasser til å kunne spise, arbeide og oppholde seg når soveplassen er så liten, er dermed ekstra viktig
 - Oversiktlige hosteller gir god orientering, ro og balanse
 - Dårligere opplevelse når man må krabbe over hverandre i stiger
- Vanskeligheter for å skifte når det er rom uten toalett og kronglete senger
- Upraktisk og slitsomt når det ofte er for dårlig plass til å åpne koffertene, dårlig løsning for tilgjengelighet til tingene sine
 - Opp og ned for å hente ting når man sover i høy-køyeseng

A K U T T O V E R N A T T I N G E N E I O S L O

I Oslo er det to akuttovernattinger for fattige tilreisende og bostedsløse

I ST.HALVARDSGATE 28
MISJONSKIRKEN MAJORSTUEN

D I S S E T O E R V E L D I G V I K T I G E F O R M I T T P R O S J E K T
D E E R R E A L I T E T E N
D E T E R D I S S E P R O S J E K T E T E R E N E R S T A T T E N D E
P E R M A N E N T L Ø S N I N G F O R

S t . H a l v a r d s g a t e
FOR KVINNER OG PAR
KIRKENS BYMISJON

76 sengeplasser
1.5 etasjer av et forlatt gammelt eldrehjem

dårlig stand
2 sovesaler for kvinnene
køyesenger i metall
13 rom med dobbeltseng for par
et lite felleskjøkken
spiserom
få dusjer og toaletter
loddrekning når det er fler i kø enn antall senger
vanskelig å orientere seg og ha oversikt over gjestene
lange korridorer i vinkler
15 kroner natten / symbolsk og gir fler rettigheter
kan booke 5 netter om gangen
forhåndsbookede kommer inn tidligere
alle blir registrert i system og må ha identifikasjonspapirer
nummersystem på sengene / registrering
de skifter på sengene selv
sengetøy og håndklær deles ut manuelt enkeltvis
de har bagasjen ved sengen, trangt, lite praktisk og hygienisk
tidligere problem med veggdyr som kommer med klær, sko, bagasje
tilgjengelig dusj hver gang
3 på vakt : registrering / kjøkken/ sove-etasje
selvdrevende besøkende
veldig sjeldent uro og problemer
mye takknemlighet
matlaging / dusjing / koke nudler og te / sosialisering i gangene
lading av mobil er viktig
kvinnene ringer mye i telefon
røyke-verandaen viktig
mangel på mulighet for å vaske tøy og tørke vått tøy
noen av de besøkende kvinnene ansvarsfulle med søppel
noen ønsker å låne mopp og utstyr for å vaske rommet sitt
de følger regler for å unngå advarsler og miste overnattingsmuligheten
mange kjenner hverandre

M i s j o n s k i r k e n
FOR MENN
RØDE KORS

55 sengeplasser
Feltseng / sengetøy / håndkle

én sovesal i et kirkerom
på forhånd tar opp feltsengene hver kveld
15 kroner natten / symbolsk og gir fler rettigheter
kan booke 5 netter om gangen
forhåndsbookede kommer inn tidligere
loddtrekning når det er fler i kø enn antall senger
fritt valg av sengene
dusj kun én gang på 5 overnattinger
mange ønsket å vaske av bena sine
mangel på mulighet for å henge opp tøy
sengetøyet i bagger, dårlig logistikk betjeningen skifter om
lite telfon-samtaler
mer uro
støy og snorking i stor åpen sal

Disse besøkene har vært kjempe viktig for prosessen og prosjektet.
Den informasjonen om hvordan dette fungerer og hvordan det ikke fungerer.

Noen problemstillinger jeg trodde var reelle, fadet ut.
Nye ting å ta stilling til, dukket opp.

N O T E S : H A M E D

- TERRASSE
- FELLES SPISEROM
- PARROM
- GODE LØSNINGER MOT VEGGDYR
- GOD LØSNING FOR BAGASJE
- GOD LOGISTIKK / ENKEL ORDNING PÅ RENHOLD/HÅNDKLÆR/SENGETØY
- FÅ TIL BEHOVET FOR VAKTER / ANSATTE HOLDES LAVT
- SKILLE MELLOM STILLE/SOVE OG AKTIV/SOSIAL Plass
- Plass TIL HYGGELIGERE KØ-SYSTEM VED INNGANG/REGISTRERING
- KUNNE STENGE AV KJØKKEN
- HA OVERSIKT OVER LEDIGE DUSJER ELLER IKKE FOR Å UNNGÅ OPPHOPENDE KØER